

[Forfatternes replik til Henrik Knudsen.
Lagt på www.teknologihistorie.dk 4. november 2013]

Replik til Henrik Knudsen

Tak for roserne – vi håber, at mange vil være enige i, at bogen er flot og indbydende, og at valget af emner og eksempler er både forfriskende og nytænkende.

Nogle få kommentarer vil vi dog gerne knytte til anmeldelsen. Først, trekassemodellen. Det firdelte teknologibegreb og trekassemodellen er valgt som styrende elementer gennem bogen, fordi det er et begrebsapparat, som er velkendt for eleverne fra faget teknologi, der er det helt centrale fag i htx-uddannelsen. Det er rigtigt, at man i høj grad kan diskutere, hvilke kasser skal man putte fx "andelsbevægelse", "underleverandører" og "befolkningen" i, men det ser vi som en styrke. Netop fordi der ikke er et entydigt og "korrekt" svar herpå, kan det give eleverne anledning til en række meget frugtbare og perspektivrige diskussioner om, hvilke faktorer, der i den aktuelle sammenhæng har haft betydning for teknologiudviklingen. Flerfaktorforklaringer er oftest de mest dækkende (også) i teknologihistorie – det er en væsentlig pointe.

Dernæst, emnevalget i sig selv, som HK giver både ros og ris. Vi kunne selvsagt have valgt mange andre og mange flere emner og temaer i hvert kapitel. Vi har fravalgt meget, herunder også en række teknologier, hvor udviklingen i dag er så radikal og så voldsom, at bogen ville være bagud allerede fra udgivelsen, hvis vi havde forsøgt. Vi har desuden også skelet til, hvad der i forvejen findes af gode materialer og prøvet at bidrage med noget nyt, og det er rart at se, at det anerkendes af HK.

Men vi står ved, at vi har skrevet en historiebog. HK synes at mene, at vi bruger for mange sider på fortiden og underprioriterer nutidens teknologi. Men det nutidige er jo ikke fagets primære mål – teknologianalyse som sådan hører til i teknologifaget (og der er trekassemodellen også et af redskaberne), mens det i faget teknologihistorie netop handler om at give den historiske baggrund og forståelse for, hvilke veje udviklingen fra før til nu har taget.

Vi er helt enige i, at hvis faget skal kunne opfylde sit almentdannende formål, så skal eleverne finde det relevant og interessant, og de skal kunne bruge det til at reflektere over deres egen nutid og fremtid. Derfor har vi i de opgaver, der findes sidst i hvert kapitel, forsøgt at anvise nogle retninger, som denne refleksion kan tage, og vi har i afslutningskapitlet forsøgt at trække historiske tråde til fremtiden, så at sige. Vi tror på, at elever og lærere kan bruge (teknologi-)historiens indsigter til at blive klogere på den aktuelle verdens teknologiske virkelighed og tendenser. Relevans og aktualitet er mere end dagens overskrifter.

*Søren B. Andersen
Erik Lund*